

CERKVENI GLASNIK ZA TRŽIŠKO ŽUPNIJO

Izhaja zadnjo soboto v mesecu za naslednji mesec. — Posamezna številka 1.— Din

LETO 1936

OKTOBER

ŠTEV. 10

Katoličani in komunizem

Neumorno se trudi komunizem, da bi izvabil v svoje mreže katoličane. Povsod napoveduje boj fašizmu, a v resnici ga napoveduje le urejenemu družabnemu redu in katolicizmu. S pomočjo ljudskih front želi v vseh deželah pridobiti predvsem delavstvo za svoje temne namene. Boljševiki znajo objubljati tudi strpnost in včasih zvonijo v Moskvi tudi s cerkvenimi zvonovi, kolikor so jih pustili. Kaj naj k temu kot katoličani rečemo?

Ni moj namen razpravljati o političnih ciljih komunizma. O tem naj pišejo drugi listi. Iz verskega stališča pa moramo pogledati komunizem. Ali sme katoličan storiti kaj v prilog komunizma? Ali je komunizem skladen s cilji in nameni Cerkve? Vemo, da komunizem hoče dobiti zase celega človeka. Izraža v sebi svetovno prepričanje, za svoje privržence je neke vrste »vera«.

V verskih zadevah imamo katoličani nad seboj cerkveno oblast. Papežu v Rimu moramo biti zvesti in poslušni. In naša poslušnost ne temelji na strahu in terorju, ampak na ljubezni do Kristusa, katerega vidni namestnik rimski papež je. To pa vemo mi in komunisti, da je

Rožnvensko pobožnost darujmo letos v mesecu oktobru za brate in sestre v Španiji. Tam teče kri kristjanov. Komunistične tolpe divjajo, žrtve so velike. Rožni venec je družinska molitev. Če v družini utihne ta molitev, utihne tudi še kaj drugega. Mi vsi pa spadamo tudi k veliki in slavni družini katoličanov. Pokažimo to pripadnost s tem, da za brate in sestre v stiski molimo. Vsak večer ob sedmih je v naši župnijski cerkvi pred Najsvetejšim rožnvenška pobožnost. Obiskujmo jo posebno letos pridno in darujmo jo za stiskane brate in sestre!

sedanji papež Pij XI. odločno obsodil komunizem in ga označil za največjo sodobno nevarnost. Za pravega katoličana mora to že roditi spoznanje in obsodbo.

Ogenj in voda si pač nista brata. Tako tudi komunist vidi povsod, da mu Cerkev brani razdiralni polet. Odtod kri in grozni pokolji v Rusiji, Mehiki in v Španiji.

Lepe so vabe komunizma. Je to nauk o skupnosti. Uči, da bi bilo na svetu najboljše, če bi ne bilo zasebne lastnine, ampak bi vladala skupnost. To skupnost si je mogoče misliti na več načinov: 1. Nekateri mislijo, naj bi zasebne lastnine sploh ne bilo: lastnika naj nima ne polje, ne orodje, ne pridelki, ne izdelki. Vsak naj bi pa lahko jemal, česar bi potreboval. — Otročarija! Kdo bi še hotel delati, če mu lahko vsak vzame poljubno sadove dela? 2. Drugi mislijo, naj bi bilo vse skupna last. Poedini lastnik mora izginiti iz sveta, vsi naj bi vse skupno posedovali in rabili. — Deloma je taka oblika življenja uresničena v samostanih. Pa že tam povzroča ta način precej težav, zahteva mnogo idealizma in požrtvovalnosti, da more med manjšo skupino ljudi vladati pravo bratsko ali sestriško življenje. Duh vere to premore. Kaj pa bi bilo tam, kjer vere ne priznajo? — 3. Tretji pa mislijo, naj bi bila družba ali država lastnica vsega pridelovanja in izdelkov. Delila naj bi potem družba vsakemu po delu, ali vsakemu enako ali po potrebi. — Vse take načrte so že stari modrijani imenovali »utopija«, to je kraji, ki jih nikjer ni, ali po naše deveta dežela ali Indija Koromandija.

Imamo nauk Cerkve, ki je nauk Kristusov. Ta nauk vzdržuje in ureja svet. Vsak delavec mora dobiti dostojno plačilo. Dovoljena je zasebna lastnina, a lastniki naj vedo, da bodo za uporabo

dajali odgovor Bogu. Pravico do lastnine mora spremljati vedno tudi dolžnost do bližnjega in ljubezen. Komunizem je že rodil neizmerno gorja, stradarije, uničil je že mnogo otroških življenj in prelil je že dosti solza in krvi. Odstavlja Boga in božji nauk, hoče se šopiriti in zavladati sodobnemu svetu. Cerkve ne bo uničil. Njen rešilni nauk bo ostal do konca sveta. Bodo med nami vedno režeži, a ne bomo jih zavrgli kot zavrzhe komunizem cele trope otrok, da divjajo.

Paradiža na zemlji ne bo nihče doživel in ga odpira tudi komunizem samo neumnežem, ki se utegnejo kmalu znajti v lakoti, v kateri ne smejo ne zabavljati in še manj štrajkati.

Stisko današnjih dni hoče komunizem porabiti zase. Kakor nočni tat se plazi po svetu. Ima načrt, zna povzročiti gibanja, išče žrtev povsod, prikrade se kamorkoli, zna se hliniti. Ko se uveljavi, pa udari po vsem, kar je božjega. Kdo upa z njim — proti samemu Bogu?!

Lastninska pravica

Težko je bilo ob dneh predilniškega štrajka in teža teh dni tudi kmalu zabrisana ne bo. Bog nas varuj! — Govorjenja je bilo in ga je še dosti. Mnogo upravičenega, mnogo neutemeljenega. Zaposili so stavkujoči tudi za sv. mašo, ki naj bi jo daroval tržiški župnik v tovarni 30. avgusta. Škofijstvo je sveto mašo dovolilo, a pod dvema pogojema: 1. dovoliti mora sresko načelstvo (Cerkve upošteva določbe oblasti!) in 2. dovoliti morajo lastniki kraja, kjer bi naj bila sv. maša (Cerkve spoštuje privatno lastnino!). Ko je župnik ta dva pogoja neštetim povedal, je nekdo (po imenu naj nihče ne vprašuje!) dejal: »Kdo pa je pravzaprav sedaj lastnik predilnice, ali delavci ali tvrdka GG?« Za odgovor je slišal: »Pojdi to pogledat v zemljiško knjigo, ki ima pri vsakem koščku zemlje naznačenega točno lastnika!«

O lastninski pravici imamo jasen nauk Cerkve. Upravičena je. Toda vsak lastnik naj bo bolj kot lastnik božji oskrbnik, ki v božjem imenu upravlja imetje, da bi čim bolj služilo blaginji človeštva. Sadove zemlje in dela seveda

vsak lastnik najprej uživa sam s svojo družino, a od preobilja je dolžan dati ubogim, ki nimajo, česar jim je potrebno za življenje. Sv. Pavel je zapisal Timoteju: »Bogatinom na tem svetu véli, naj ne bodo visokih misli in naj ne upajo v negotovost bogastva, temveč v Boga, ki nam daje vsega obilo za uživanje; naj delajo dobro, bogate v dobrih delih, radodarno dele od svojega in si nabirajo zakladov za dobro podlago v prihodnosti, da dosežejo pravo življenje.« (1. Tim. 6. 17—19.)

Besede velikega socialnega papeža Leona XIII. ponavlja tudi sedanji sveti oče Pij XI. in so značilne za zasebno lastnino: »Zemlja, kakorkoli razdeljena med zasebnike, ne neha služiti koristi vseh.«

Vsak lahko čuva svojo pošteno pridobljeno lastnino. Z njo ima pa tudi vsak dolžnosti in odgovornosti. Saj je danes takorekoč vsaka lastnina z mnogimi težavami podminirana. Le tisti jo bo rešil, ki jo bo uporabljal po božjem nauku!

25 letnica lomske župnije

Tihi Lom je pred 25. leti s svojimi prebivalci in z vso svojo krasoto spadal v tržiško župnijo. Lično podružno cerkev so skrbno negovali častilci sv. Katarine, sv. Antona in tržiški župniki.

Kar par stoletij so negovali Lomljani željo, da dobijo svojo lastno župnijo. Dovoljenje jim je končno naklonilo ministrstvo za uk in bogočastje dne 6. aprila 1910 pod št. 43.285. Dokazali so Lomljani vladi, da jim je bila že z dvornim dekretom 2. decembra 1785 dovoljena samostojna lokalija (ukinjena z vladnim

dekretom 9. 3. 1809!), zato jim je bilo treba za ustanovitev župnije založiti le vsoto 17.000 kron. Tudi ta vsota je bila za tisti čas in za Lomljane visoka. Pa so pridno pobirali prispevke in priskočili so jim na pomoč tudi Tržičani z darovi. Nabrali so toliko, da so skoraj do tal podrli tudi staro župnišče in napravili so lično in udobno novo poslopje.

Za prvega župnika je imenovalo škofijstvo edinega prosilca gosp. Jakoba Ogrizka, ki je bil do tedaj župnik v št. Lambertu. Nastopil je službo 1. sep-

tembra 1911. Dne 2. septembra je imel novi lomski župnik slovesno sv. mašo, pri kateri je govoril blagopokojni tržički župnik Josip Potokar. V lepem govoru je omenjal postanek fare in se je poslovil od svojih bivših faranov. —

S temi podatki zaključuje tržička župnijska kronika vpise o lomski soseski. Potem so pa pričeli pri cerkvi svete Katarine pisati svojo lastno kroniko. Ni še stara, pa je pač že slikovita. Vsi trije

dušni pastirji, ki so župnijo v dobi 25 let vodili, še živijo, večina župljanov je še živ pomnik ustanovitve župnije. Čujemo, da Lomljani pripravljajo lepo slovesnost za 25 letnico. Prav. Tržičani jih bomo ob slovesnosti radi obiskali — kar povabijo naj nas — da vidimo, kako bivša veja našega farnega življenja zeleni in cvete ob 25 letni samostojnosti. Bog jo čuvaj!

Kdo je pravi katoličan?

VI. Tisti, ki posluša božjo besedo.

Ali res? Mar tudi to spada h katoličanstvu. Božjo besedo, torej pridige, naj poslušamo? Da! Vsebine in lepote krščanskih resnic prav zato mnogi ne poznajo, ker nočejo poslušati božje besede. In taki nevedneži so v vrstah takih, ki hočejo veljati pred svetom za izobrazence, enako kot v vrstah neštudiranih ljudi. Apostol pravi, da vera prihaja iz poslušanja. Kako naj bo človek veren, če besede božje neče poslušati ali jo pa ne zna poslušati prav!

Prav moramo poslušati božjo besedo. Ne ozirajmo se samo na slavno ime pridigarja, na njegovo izvežbanost, na izrednost njegovega podajanja verskih resnic. Gotovo, vse to so veliki pripo-

močki, da lažje in globlje spoznamo pomen božje besede, a bistveno to ni. Kdor bi gledal samo na zunanje podajanje božje besede, ta je v nevarnosti, da za svoje notranje življenje ničesar ne dobi. Pridigar nam mora biti samo orodje v božjih rokah. Poslušati pa moramo vedno le besedo božjo. Če v takem razpoloženju gremo k pridigi, odpremo Bogu svojo dušo in nobena beseda ne bo brez koristi. Vsaj ena verska misel bo po vsaki pridigi pognala korenine v našem življenju, ki bo vedno bolj versko, vedno bolj božje.

Prijatelj, pojdi že prihodnjo nedeljo in vedno v cerkev in poslušaj v resnici besedo božjo! Čudovite zaklade si boš na ta način pridobival.

To in ono

Večna luč je častna straža pred vsakim tabernakljem. Noč in dan gori in njen plamen naj označuje našo gorečo ljubezen do Najsvetejšega. Častna zadeva župljanov je, da za večno luč skrbijo. Pri nas že od nekaj to častno zadevo župljani lepo oskrbujejo, ko so preskrbeli razne svetilnice in še vedno oskrbujejo tudi olje. Nekaj pa bi bilo dobro spremeniti. Visi namreč večna luč od stropa in svetilnica zakriva mnogim Najsvetejše, kadar je izpostavljeno in moti pogled na celotni oltar. V mnogih cerkvah so zadnja leta to odstranili in napravili so dve svetilnici tako, da je sredina pred tabernakljem prosta. Pri nas ne moremo obešati dveh svetilnic od stropa, ker sta ob strani že lestence in tudi dragocene slikarije nad velikim oltarjem ne smemo uničevati z novimi luknjami. Zato je v načrtu, da postavimo pri stranskih vhodih na obhajilno

mizo dva primerna marmorna stebrička, ki bosta za zaključek nosila večni luči. Treba bo seveda premišljenega načrta. Za ta izdatek je dana tudi že podlaga. S tiskarno je bilo pač treba za knjigo o Tržiču zaključiti in plačati račun. Storila sta to tista dva, ki sta napisala knjigi predgovor. Nekaj knjig je bilo pa še potem prodanih in nekaj jih bo pač še. Ves ta izkupiček je namenjen za novo ureditev dveh večnih luči v naši župni cerkvi. Če pa kdo od župljanov želi k tej prisrčni zadevi tudi posebej kaj prispevati, naj se pa oglasi v župni pisarni. Prispeva tudi tisti, ki kupi še knjigo o Tržiču.

Ni zastoj prosil g. Viktor Zakrajšek, da bi se požrtvovalne tržičke župljanke spomnile s cerkvenim perilom in drugimi predmeti ubožne cerkve v Janjevu, kjer deluje. Mnogo lepega je narejenega, nekaj osebno za gospoda, ne-

kaj pa za Janjevo. V nedeljo 27. septembra si te predmete vsak lahko ogleda do končane popoldanske službe božje v spodnji sobi kaplanije. Morda bo ob tej priliki kdo prispeval tudi še kakšen dar za krasno popravo janjevskega starinskega pluvijala, ki so jo izvršile častite šolske sestre v ljubljanski vezilnici.

Odšel je 10. avgusta iz Tržiča g. kaplan Cerkovnik Franc za kaplana v Šent Jernej na Dolenjskem. Deloval je v Tržiču tri leta in s svojo ljubeznivostjo je storil mnogo dobrega. Naj ga blagoslavlja Bog na življenjski poti!

Prišel je 11. avgusta za kaplana gospod Vinko Zaletel. Službuje na prvem mestu. Rodil se je v župniji Št. Vid nad Ljubljano 20. julija 1912. Naj ga božja pomoč spremlja pri prvih in vseh brazdah duhovniškega delovanja!

Iz rimskokatoliške vere je izstopila Polak Daša, rojena 6. julija 1917 v Ljubljani in krščena 15. avgusta 1917 v Tržiču. Tako je sporočilo sresko načelstvo.

Oznanila za oktober

Rožnenska pobožnost se vrši ves mesec oktober ob delavnikih ob sedmi uri zvečer, ob nedeljah pa popoldne ob drugi uri.

2. Prvi petek v mesecu. Ob šestih je sveta maša pred Najsvetejšim. Na predvečer se vrši v župni cerkvi skupna molitev svete ure že od sedme do osme ure, da bo združena z rožnensko pobožnostjo.

3. God Male Terezije.

4. XVIII. nedelja po Binkoštih, rožnenska nedelja, prva v mesecu in god sv. Frančiška Ser. Zjutraj pri šteti sv. maši, ki je pred Najsvetejšim, je skupno sv. obhajilo mož in fantov. Ob desetih je sv. maša za III. red. Ob desetih je tudi žegnansko opravilo z darovanjem v cerkvi sv. Ane pod Ljubeljem.

11. XIX. nedelja po Binkoštih, slovesni spomin posvečevanja cerkva in praznik materinstva Marijinega. Ta dan je farno žegnanje. Ob šestih in desetih je sv. maša z dvema blagoslovoma. Ob desetih je slovesna peta sv. maša z leviti. Pred deseto sv. mašo je procesija okrog cerkve med petjem pesmi »Nebeški grad Jeruzalem«. Po slovesnih večernicah ob pol treh je kajeenje oltarjev med petjem Marijinega slavospeva »Moja duša povečuje Gospoda«. Ta dan je pri vseh treh sv. mašah darovanje za potrebe župne cerkve. Darovanje bodi toplo priporočeno!

18. XX. nedelja po Binkoštih, Misijonska nedelja in god sv. Luke. Ob šestih je sv. maša pred Najsvetejšim. Ta dan molimo za misijone in posebej popoldansko pobožnost darujmo v ta namen! V pušco se to nedeljo pobira za misijone. Ob desetih je tudi že-

gnansko opravilo v cerkvi sv. Jurija nad Bistrico z darovanjem.

21. God sv. Uršule. Ob šestih je orglana sv. maša za bratovščino sv. Uršule.

25. XXI. nedelja po Binkoštih, zapovedan praznik Kristusa Kralja in god sv. Krispina, patrona čevljarjev. Ob šestih in desetih je sveta maša pred Najsvetejšim. Ob desetih je peta sv. maša. Pri popoldanski službi božji je slovesna posvetitev Kristusu Kralju.

28. Sv. Simon in Juda, apostola. Ob šestih je orglana farna sv. maša.

31. Vigilija k prazniku Vseh svetnikov. Zapovedan je strogi post.

Shodi cerkvenih organizacij:

III. red: shod, sv. maša in vesoljna odveza 4. Dekliška Marijina družba: shod 18., skupno sv. obhajilo 25.

Marijina družba za žene: shod in skupno sv. obhajilo 11.

Bratovščina sv. Uršule: sv. maša 21., letni shod 25.

Otroška pobožnost: prvo nedeljo po pričetku šole.

Marijina vrtca: po oznanilu.

Šolska sv. spoved bo obvezna in označena v oznanilu in v šolah.

Župnijska kronika

Avgusta v naši župniji rojenih: 11.

Avgusta v naši župniji poročeni:

1. Umek Anton, poslovodja konzuma, Tržič, Glavni trg 9, in Bratušek Otilija, zasebnica, Tržič, Ljubljanska cesta 22, poročena 2. avgusta.
2. Furlan Ernest, delavec pri »Peko«, Tržič, Usnjarska ulica 1, in Langus Marija, predilniška delavka, Tržič, Usnjarska ulica 1, poročena 2. avgusta.
3. Böhm Anton, asistent v predilnici, Tržič, Ljubljanska cesta 24, in Pucelj Silva, uradnica v predilnici, Tržič, Dekliški dom, poročena 15. avgusta.

Avgusta v naši župniji pokopani:

1. Dornik Marija, žena posestnika, gospodinja, rojena 2. 12. 1865 v Zvirčah, poročena 14. 8. 1890, umrla v Tržiču, Blejska cesta 2, dne 5. avgusta.
2. Kos Viktor, sin posestnika in ključavničarskega mojstra, rojen v Tržiču 27. 7. 1936, umrl v Tržiču, Fužinska ulica 3, dne 9. avgusta.
3. Mrtvorojenka.
4. Halužan Ema, hči tovarniškega delavca, rojena v Tržiču 26. 3. 1936, umrla v Tržiču, Pot na pilarno 8, dne 26. avgusta.
5. Frölich Ana, zasebnica - vdova, rojena 25. 7. 1854 v Volčah pri Tolminu, umrla v Tržiču, Za Mošenikom 15, dne 29. avgusta.
6. Pretnar Jakob, predilniški delavec, rojen na Bistrici 25. 7. 1881, poročen 31. 5. 1923, umrl v ljubljanski bolnici 29. avgusta in pokopan v Tržiču 31. avgusta.

Avgustovska poročila od drugod:

1. Demšar Ljubomir, rojen v Tržiču 135 dne 5. 4. 1912, poročen v Zemunu 9. 8. 1936 z Matkeis Marjeto.